

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва інституту/факультету)

Кафедра кореляційної оптики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЕЛЕКТРОННА ТИПОГРАФІКА І ТИПОМЕТРІЯ

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Видавництво та поліграфія»

(назва програми)

Спеціальність № 186 Видавництво та поліграфія

(вказати: код, назва)

Галузь знань №18 Виробництво та технології

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники:

Гавриляк Михайло Степанович, асистент кафедри кор. оптики, канд. фіз.-мат. наук, доцент

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://ptcsi.chnu.edu.ua/teachers/гавриляк-михайло-степанович>

Контактний тел. +38 (03722) 4-47-30

E-mail: m.gavrylyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=692>

Консультації Очні консультації: 1 год, вівторок 9:50, ауд. 302
Онлайн-консультації: четвер 17:00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «*Електронна типографіка і типометрія*» викладається як нормативна дисципліна у першому семестрі п'ятого курсу магістратури. Дисципліна присвячена ознайомленню з базовими принципами, підходами у виборі шрифтів та оформленні друкарського видання. Ознайомлення з основними принципами і інструментами для створення власних шрифтів. Лекційний курс доповнений лабораторним практикумом, для якого пропонуються п'ять лабораторних робіт з розрахунку 30 годин на семестр.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань, прикладних умінь та практичних навичок щодо використання базових принципів, підходів у виборі шрифтів та оформленні друкарського видання. Ознайомлення з основними принципами і інструментами для створення власних шрифтів.

3. Пререквізити. Дисципліна логічно поєднана з курсами: «Видавничо-поліграфічні технології», «Опрацювання графічної інформації», «Комп'ютерна типографіка та дизайн».

4. Результати навчання.

Студент повинен набути наступних компетентностей:

ЗН1 – здатність продемонструвати знання і розуміння математичних методів та фізичних принципів, необхідних для розв'язування інженерних задач й виконання досліджень в області видавничо-поліграфічної справи та її застосувань;

ЗН2 – здатність продемонструвати знання сучасного стану досліджень, тенденцій розвитку, найбільш важливих розробок та новітніх технологій у галузі поліграфії;

ЗН4 – здатність продемонструвати розуміння впливу технічних рішень у суспільному, економічному, соціальному та екологічному контексті.

УМ1. Застосовувати основні правила екранної типографіки та типографіки друкованих видань;

УМ2. Застосовувати основні програми-менеджери шрифтів, шрифтові редактори, сучасні шрифтові сервіси;

УМ3. Правильно застосовувати формати шрифтів (PostScript, True Type, OpenType), їх особливості і область застосування;

УМ4. Враховувати особливості і тенденції розвитку типографіки друкованих та електронних видань;

УМ5. Враховувати психологічні і ергономічні вимоги до екранної типографіки.

УМ6. Проводити порівняльний аналіз доцільності застосування різних шрифтових комбінацій;

знати:

- методи управління шрифтами на ПК;
- класифікацію шрифтів і вимоги до шрифтів як елемента оформлення електронних видань;

- правові аспекти застосування та редагування шрифтів;

- одиниці типометричної системи;

- графічні характеристики шрифту і його структуру;

- естетичні вимоги до шрифту;

вміти:

Застосовувати основні правила екранної типографіки та типографіки друкованих видань;

Застосовувати основні програми-менеджери шрифтів, шрифтові редактори, сучасні шрифтові сервіси;

Правильно застосовувати формати шрифтів (PostScript, True Type, OpenType), їх особливості і область застосування;

Враховувати особливості і тенденції розвитку типографіки друкованих та електронних видань;

Враховувати психологічні і ергономічні вимоги до екранної типографіки.

Проводити порівняльний аналіз доцільності застосування різних шрифтових комбінацій;

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5-ий	9-ий	5	150	15	–	–	30	105	–	іспит
Заочна	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Поняття про типографіку. Сфери її використання. Естетика і читабельність видання	19	2		4		13							
Тема 2. Історія розвитку шрифтів і види їх класифікації	19	2		4		13							
Тема 3. Шрифтові формати	20	2		4		14							
Тема 4. Основи використання шрифту. Типографіка друкованих та електронних видань	21	2		4		15							
Разом за змістовим модулем 1	79	8		16		55							
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Створення власних шрифтів, редагування шрифтів на ПК. Питання авторського права на шрифти	19	2		4		13							
Тема 2. Типографіка кольору. Взаємодія кольору та шрифту	18	2		3		13							
Тема 3. Особливості комп'ютерних шрифтів. Управління шрифтами на ПК	18	2		4		12							
Тема 4. Шрифтові ліцензії. Оренда шрифтів	16	1		3		12							
Разом за змістовим	71	7		14		50							

модулем 2													
Усього годин	150 *	15		30		105*							

* Самостійна робота студентів складається з підготовки до лекційних і лабораторних занять, опрацювання лекційного матеріалу, що становить 100% від аудиторного навантаження та опанування тем, визначених для самостійного вивчення.

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання питань, що стосуються змістовного навантаження призначення та сутність типографіки та ролі і місці типографіки в графічному дизайні.	14
2	Ознайомлення з сферами використання типографіки (реклама, система корпоративної ідентифікації, електронні видання, екранна типографіка тощо).	13
3	Опрацювання питань, що стосуються історичного розвитку та класифікації шрифтів.	13
4	Опрацювання питань, що стосуються опису та характеристик цифрових шрифтових форматів та оцінка складності реалізації самостійно.	13
5	Опрацювання питання, що стосується сфери використання і порівняльна характеристика різних шрифтових форматів.	13
6	Опрацювання питань, що стосуються вимог до типографіки друкованих видань. Сучасні типометричні особливості створення друкованих видань..	13
7	Опрацювання питання, що стосується особливостей сприйняття шрифтів різних кольорів.	13
8	Опрацювання питань, що стосуються організації шрифтів на ПК. Огляд комп'ютерних програм-менеджерів шрифтів.	13

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Опитування на лекціях, допуск та захист лабораторних робіт, поточні та підсумкові (модульні) контрольні роботи, тестування, опитування на екзамені.

Засоби оцінювання

Звіт до лабораторних робіт, реферати, поточні та підсумкові (модульні) контрольні роботи, тестування, заняття на лабораторному обладнанні.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4		
7	8	7	8	7	8	7	8	40	100

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Капр А. Эстетика искусства шрифта / А. Капр. – М. : Книга, 1979. – 124 с.
2. Королькова А. Живая типографика / А. Королькова. – М. : IndexMarket, 2008. – 224 с.
3. Кричевский В. Типографика в терминах и образах / В. Кричевский. – М. : Слово/Slovo, 2000. – 144 с.
4. Лебедев В. А. Методология и практика электронных изданий по искусству / В. А. Лебедев. – М. : НИИ РАХ, 1998. – 56 с.
5. Рудер Э. Типографика / Э. Рудер ; пер с нем. – М. : Книга, 1982. – 285 с.
6. Феличи Д. Типографика: шрифт, верстка, дизайн / Д. Феличи ; пер с англ. – СПб. : БХВ–Петербург, 2004. – 496 с.
7. Ярмола Ю. Компьютерные шрифты / Ю. Ярмола. – СПб. : БХВ–Петербург, 1994. – 85 с

7.2. Допоміжна

1. Самара Тимоти. Типографика цвета. Практикум. Как выбрать шрифт / Тимоти Самара. – М. : РИП-Холдинг, Rockport Publishers, 2006. – 256 с.
2. Сингман А. Психология восприятия шрифта – социальный и эмоциональный контекст / А. Сингман // Publish. – 2001. – № 10.
3. Слуцкер М. Инструментальные средства для OpenType технологий. Редактор FontLab 4.6 как конвертор / М. Слуцкер // Компьюарт. – 2011. – № 8–9.
4. Слуцкер М. Шрифтовые технологии Open Type как издательский инструмент / М. Слуцкер // Компьюарт. – 2011. – № 2–3.
5. Шмелева А. Классификация шрифтов: практика и проблемы / А. Шмелева // Publish. – 2010. – № 1.

8. Інформаційні ресурси

1. Електронна типографіка і типометрія (Цифровий університет. ЧНУ)